

te noodigen, adviseerde o. a. tot aanleg van een grooten ijzeren reservoir en tot het wegnemen van het lood. Hiertoe werd voor het achterhuis besloten, zoodat thans de keukenpomp met geene looden goten in verband staat, en het water van het voorste deel des huizes slechts dienen mag voor schrobben, — Van ziekten is na dien tijd niets meer gehoord, en men mag vertrouwen, dat volgende bewoners voortdurend op hunne hoede zullen zijn en radicale maatregelen zullen nemen, indien er weder ge-gronde redenen van vrees mogten ontstaan, doch dat men evenmin door ongegronde vrees zich voor dit schoone gebouw angstig zal toonen.

In 1863 was het gebleken, dat het water der binnenplaats sporen, dat van de keuken veel lood bevatte, en dat zelfs het welwater er mede bezoedeld was. Latere proeven hebben aangetoond, dat het water van het achtergebouw wel zink, maar geen lood meer bevatte.

Aanleiding voor lood was er genoeg; het huis was gebouwd in een tijd toen Mid-delburg rijk was en het lood met kwistige hand werd verspild en de bovenvermelde vereeniging van deze huizen had juist vele en velerlei leidingen noodig gemaakt. Goten en platten waren van zwaar lood. Het huis heeft in den tuin drie welputten, waarvan alleen de middelste in gebruik is en het heeft ook drie regenbakken, en al de bakken en putten en pompen staan door lange buizen met de daken boven — en door lange buizen onder de grond onderling zóó in verband, dat de welpompen op binnenplaats en keuken haar water krijgen uit den ver afgelegenen put in den tuin, en de regenwaterpompen op dezelfde wijze uit ver afgelegene reservoirs, zoo als de platte grond van 1792 aantoonst, terwijl de groote regenbak in den tuin alweder met den naastliggende welput door eene dwarsbuis in gemeenschap staat, die als verlaat moet dienen, maar die ook tevens den welput loodwater aanvoerde, toen het regenwater dat bevatte.

Waardoor het gebeuren kon, dat, terwijl alles zoo duidelijk, wanneer de putten en pompen in langen tijd niet waren nagezien, op lood wees en de reacties het aantoon-den, sommige onderzoekers het metaal niet hebben kunnen aantoonen, verklaren wij niet te begrijpen; misschien was er misleiding in het spel.

Na het voorlezen van bovenstaand verslag deelde Dr. DOBB. DE WIND mede, dat hij en een paar huisgenooten in zijne jeugd in een huis dezer stad ook eenigen tijd de dupes geweest zijn van loodintoxicaties, die door den huisdoctor waren over het hoofd gezien, maar ontmaskerd werden door bemoeijingen van den geneesheer DE JONGE. Het regenwater was er de oorzaak van.

Dr. DE MAN.

E E N E O N J U I S T H E I D.

In het *Weekblad*, n°. 3, blz. 69, is een schrijven opgenomen van den Heer P. J. A. SLUIJS te Maastricht, waaruit blijkt, dat hij aan de Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst wil toeschrijven de bedoeling om bij de militiekeuringen de burger-geneesheeren tegenover de Officieren van Gezondheid op den voorgrond te plaatsen. Bij de lezing van dit opstel doet zich onmiddellijk de vraag op: heeft dan de schrijver het *Weekblad*, n°. 42, 1875, blz. 641 e. v. niet gezien? De Heer SLUIJS had zich daar kunnen overtuigen dat zijne praemissen valsch zijn en zijn optreden dus als ten eenemale overbodig te beschouwen is.

De Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst wenscht eene zoodanige organisatie, dat de keuringen snel en juist plaats hebben. „Om daartoe te geraken”, zoo betoogt de Heer SLUIJS, „ligt het in hare bedoeling een „grooter aantal burger-geneesheeren, dan tot heden gebruikelijk was, in de „keurings-commissiën in te voeren.” Schrijver schijnt in de meening, dat de burger-geneesheeren er al zeer op gesteld zijn aan keurings-commissiën deel te nemen. In den regel is dit niet het geval en evenzeer is onjuist dat de Maatschappij op den voorgrond stelt, dat de keuringen door burger-geneesheeren moeten geschieden.

Het schijnt ons noodig hier te herhalen en den lezer in het geheugen terug te roepen, wat hieromtrent in het adres van het Hoofdbestuur aan den Minister van Oorlog is geschreven :

„De hoofdgebreken, die in de tegenwoordige wijze van keuring bestaan, „zijn naar de meening der Maatschappij de volgende: 1°. de zamenstelling „der keurings-commissiën. Zij bestaan tegenwoordig uit een militair en „een burger-geneesheer, welke laatste zooveel mogelijk verwisseld worden „moet, en de vrijheid mist om, wanneer hij benoemd wordt, voor die be- „noeming te bedanken. Deze geneeskundigen lichten de militieraden voor, „die echter niet gehouden zijn het oordeel der geneeskundigen te volgen. „Het voornaamste bezwaar, dat tegen die regeling bestaat, is, dat niet ieder „geneeskundige in staat is om een goed onderzoek te doen. De nieuwere „wetenschap toch stelt eischen aan het onderzoek, waaraan menigeen in ge- „moede verklaren moet niet te kunnen voldoen, omdat hem òf de techni- „sche vaardigheid tot onderzoek ontbreekt, òf het inzicht in de afwijking, „die bekend moet worden. Aangezien de burger-geneesheer in enkele zit- „tingen slechts weinig ervaring in het keuren kan opdoen, en hij de vrij- „heid mist om, indien hij zich zelf ongeschikt acht, de aanstelling te wei- „geren, kan men niet die nauwgezetheid in het onderzoek verlangen, die „wenschelijk is.” . . . . . „Resumeeren wij derhalve de veranderingen, „die onze Maatschappij in de tegenwoordige wijze van keuring zou wenschen „aangebracht te zien, dan zijn het de volgende :

„1°. Aanstelling bij elken militieraad van eene plaatselijke keurings-com- „missie, bestaande uit drie geneeskundigen, waarvan minstens één Officier „van Gezondheid, terwijl een der leden als Ophthalmoloog zitting neemt.

„2°. Benoeming van eene of meer centrale commissiën, uit een voldoende „in elk geval oneven aantal leden bestaande, aan welke de herkeuring „worde opgedragen.”

Deze regelen bewijzen wel voldoende dat het Hoofdbestuur, vertegenwoordigende de meerderheid der laatste Algemeene Vergadering, niet op den voorgrond stelt „invoering van een grooter aantal burger-geneeskundigen”! De Maatschappij vraagt zamenstelling der keurings-commissiën uit ervarene, deskundige, bevoegde en tot deze taak zich bereid verklarende leden. In tegenstelling met wat de Heer SLUIJS haar toeschrijft, eischt zij voor den burger-geneeskundige de vrijheid om dergelijke aanstelling te weigeren, wanneer hij zich tot die taak ongeschikt achten mocht.

Had de Heer SLUIJS de Handelingen van de 26ste Algemeene Vergadering (*Tijdschrift* 1875, 2de afd., bladz. 261) nagelezen, dan zoude hij weten dat

met 55 tegen 11 stemmen aangenomen werd het amendement van de afdeling Utrecht, waarbij in het midden wordt gelaten de vraag, *waar* de Regeering de geschikste leden zal zoeken. Alléén wil men niet uitsluitend burger-geneeskundigen en het voorstel luidt dus: drie geneeskundigen, waarvan *minstens één militair-geneeskundige.*”

Nog zij hier opgemerkt, dat de Heer SLUIJS dit adres eenigermate ten onrechte als een *„Verzoekschrift”* betitelt. Het is veeleer een *Rapport*, opgemaakt ten verzoeke van den Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst bij de Landmacht.

Voor het overige kunnen we volstaan met verwijzing naar bedoeld adres.
Utrecht, 22 Januari 1876. Dr. H. SNELLEN.

WETENSCHAPPELIJKE MEDEDEELINGEN.

DE PHYSIOLOGISCHE WERKING VAN DIGITALIN. — In het *Deutsche Archiv f. klin. Medicin*, XV, 2, geeft OTTO zijne proeven, door temperatuurs- en polscurven toegelicht, omtrent de werking van dit middel, die geheel afwijken van de gewoonlijk waargenomen feiten. Reeds in 1870 deelde hij die in kleinen kring mede, ze werden later o. a. door ACKERMANN geloochend. Zijne proeven werden bij epileptische en andere gezonde personen verrigt. In tegenstelling met de bekende polsvertragende en temperatuursverlagende werking zag hij na subcutane injectie van $\frac{1}{30}$ grein digitalin in alcohol en water polsfrequentie en temperatuur toenemen. Contra-proeven met andere soluties, ook indifferente, toonden aan, dat de werking aan de digitalin moest worden toegeschreven. Bij vier epileptischen verkreeg hij constant hetzelfde resultaat. Daarop injicieerde hij 3 gezonden. Ook bij dezen zag hij telkens 4—6 uren later een waren koortsaanval met koude, hitte, zweetstadium enz. volgen, de pols werd frequenter, maar tevens onregelmatig en ongelijk, de pupillen steeds verwijld.

Meenende misschien een minder goed praeparaat gebruikt te hebben herhaalde hij in den laatsten tijd de proeven met de zuiverste digitalin van MERCK, per os en subcutaan en verkreeg dezelfde resultaten, die de opvatting van digitalin als een antipyreticum weërspreken.

In de litteratuur vond hij analoge opgaven van DUMERIL en DEMARQUAY, die bij honden experimenteerden, bij ORFILA, OESTERLEIN en EULENBURG, terwijl TRAUBE en ACKERMANN de somwijlen voorkomende vermeerdering van polsfrequentie aan abnormale verhoudingen toeschrijven. De temperatuurverhoogende werking wordt door hem verklaard als gevolg van eene opwekking van het excitocalorische centrum door digitalin, welk centrum volgens de heerschende meening in de medulla oblongata zou gezocht moeten worden. Wat de polsvertraging betreft, die ACKERMANN, als gevolg van algemeene vaatcontractie, aan eene directe inwerking van het middel op de zenuwuiteinden in de vaatmusculatuur toeschrijft, op grond dat die contractie ook na hooge doorsnijding der medulla optreedt, meent OTTO dat die ook van uit de vaatzenuwcentra in de medulla kan tot stand komen, daar zulke ook lager in de medulla zijn aangetoond.